શ્રીઅચ્યુતમ

દીલચમન

ગાયન સંગ્રહ.

ઠુમરી, ગઝલ, લાવણી, હોરી વિગેરેનો સંગ્રહ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે—બુકસેલર

રાયપુર દરવાજા—અમદાવાદ.

———o———

આવૃત્તિ ૯ મી   પ્રત. ૪૦૦૦

અમદાવાદ

શ્રી "જગદીશ્વર" પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં

મા. ડાહ્યાભાઇ દલપતરામે છાપ્યું.

સને ૧૯૦૭

દિલચમન ગાયન.

૨૦૩૨

ગુજરી.

કે કાબુલસે બાદશાહ ચડેને સારી દીલ્હીકા દીવાનરે,
કે બાદસાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમં લઉ લાલ માટલી કંદોયણ હોકે જાઉરે.
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મે કયામસ દેખન જાઉરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ બેડલું પનીહાણુ હોકે જાઉં રે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમે મેં કયામસ દેખન જાઉરે
કે હાથમાં લઉ લાલ લાકડી ગોવાલણ હોકે જાઉ,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં કયામસ દેખન જાઉરે.
કે હાથમાં લઉ ફુલ છાબડી મ માલન હોકે જાઉરે,
કે ફુલગરનો ઘાઘરો સાળુડે કસબી કોરરે,
કે કલશાં કંબી અણવટ બીછવા ઝાંઝરનો ઝમકારરે,
કે હાથે બાજુબંધ બેરખા અને દશે આંગળીએ વેઢરે.
કે કાને કલાફુલ શોભતાં અને ઝબુકે [illegible]રે,
કે કોટે તે પાધીઆ શોભતાં એને એકાતેન હારરે,
કે લીલા તે ગજનુ કાપડું એને ગજ મોતીનો હારરે.
કે કાને તે વાળીઓ શોભતી અને તીલડી તપેલલાટરે,
કે બાલે બાલ મોતી પરોવ્યા જાણે ઉગ્યો સુરજભાણરે,
કે છોટી મટકીમાં દહી જમાયો દુધ લીયો મણ ચારરે,
કે ચલી ગુજરીથાં દહી બેચનકુ બાદશાહકે દરબારરે.
કે અઈયરહ્યા કોઇ મસીયરહ્યો કોઇ હ્યોને મીઠડાં દુધરે,
કે સાસુ કેવે તમ સુણે ગુજયાં લશકરમેં મતજાવેરે,
કે દીલ્લી શહેરકા બાદશાહ તુજે રખે ગોખલ માંહરે,
કે સાસુનાં વારયા ન રહે વહુ મહી વેચવાને જાયરે,
કે હાટે મોલા હાટ વાણીઆને ચોરે મોલા ચોપદારરે,

કે જે દેખે તે મોહી રહ્યા બાદશાહ સરખા મોહરે.
કે ચલી ગુજરીયા દહી બેચનકું તઠી લાલબજારે,
કે સીપાઇ ચરચાન ચાડી લગાઇ જીવજાન હુવા હેરાનરે.
કે આપને લશકરમેં એસી મહીઆરીને એસાન કોનકા દુધરે
કે બાદશાહકું તો ખબર હોઇએ ગુજરી દેખન આયારે
કે અલીયાં ગલીયાં કયા ફીરનાં ગોરી પેડો પદ્દા માંહરે.
કે અલીયારે ગલીયાં બહોત ભલેરી તેરે પડેકુ લગાદઉ આગ,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તમે સુણો અમેરી બાતરે
કે હાથ કથીરરે કયા પહેરના ગોરીપેરો સોના શેરરે
કે હાથ કથીરમેં બોતભલી તેરે સેનેકુ લગાદઉઆગરે
કે હીંદવાણીતુ હરામજાદી બાદશાહ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે
કે કાથા કામળમેરે બહોત ભલી તેરે ચીરકુ લગાઉં આગરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહે કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે
કે ઘેંસ છાશમેં નયા ખાના મેરી ખારાને નાવહુલાવરે,
કે નાનપુલાલમે કયા ખાના મેરા હીંદુકા અવતારરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણુ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે મકના હાથી અજબ બન્યા ગોરી હાથી દેખન આવરે,
કે તેરે હાથીમેં કયા દેખના મારે ઘેર ભુરી ભેંસરે
કે ડંકે સવામણુ દુધ કરે તારા હાથીથી ભલેરી મારી ભેંસરે
કે દહીં દુધકી નદી ચલાઉ માખનથી બધુ પાળરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતવે,
કે મારા કુંવર અજબ બન્યોરે કુંવર દેખન આવરે
તેરા કુંવર મેં કયા દેખના મેરા ગાયુકા ગોવાલરે;

કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમાંરી બાતરે,
કે મેરી સોળશેં રાણીઓ ખુબબની તે રાણીઓ દેખન આવરે
કે તેરી રામે કયા દેખના મેરે પાણી ભરે પનીઆરરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ સુણ ગુજરી તુમ ણો એમારો બાતરે,
કે મેરા ઘોડા અજબ બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે,
કે વરે ઘોડેમે કયા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે મેરી મુછો અજબ બની ગોરી મુછે પર મોહીઆવરે,
કે તેરી મુછોમા કયા દેખના મેરા બકરા જેસા પુછરે
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે કીયુ તમારૂં સાસરૂ ને કીયા પુરૂષ ઘેર નારરે.
કે ગઢગોકુળ મારૂ સાસરૂ ને ચાદા પુરૂષ ઘેર નારરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવ સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે કોણ દેશની ગોવાલણીને સુછે તમારૂ નામરે,
કે ધડમાં મવકી ગોવાલણીને મેના ગુજરી મારૂ નામરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે બાદશાહ કેવ સુણ ગુજરી તમ સુણો અમારી બાતરે.
કે છોટી મટકીકા મુળ કરૂ તો તેરી સુધબુધ જાવે ભુલરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે દુસરી મટકીકા મુલદારોને ગોરી ઉસકા કયા મુલરે;
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરૂ તારી સોલસે રાણી ડુલરે,

કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે તીસરી મટકીકા મુલકરોને ગોરી ઉસકા કયા હોય મુલરે.
કે તીસરી મટકીકા મુલ કર તેમાં મકના હાથી હુલરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવેરે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાત.
કે ચોથી મટકીકામુવ કરોને ગોરી ઉસકા હોય મુલરે.
કે ચોથી મટકીકામુવ કર તારી સારી દીલ્લી હુલરે.
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે તરારેપ તો કીતે દીયા જાણે સોનુઘડે સોનારયે,
કે અલામી આને મુજ દુપદીયા ને કરમદીયા કીરતારને,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે.
કે ગરબડસડબડ કાયા બોલતી ગોરીબાલો સમજકી બાતરે.
કે અકડછાડ ગોરી કરી કયાબોલતી કાઇથપડ લગાવુ દોયારરે
કે તુ નવ જાણીસ એકલીગારી ગુજર ચઢનવલાખરે,
કે હીંદવાણી તુ હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે.
કે ગુજરી કેવે સુણ બાદશાહ તુજ સુણો અમારી બાતરે,
કે મારે તમાચાને ઉડજાય પઘડી મુખડા હોજાય લાલરે,
કે ટકે ટકે તેરા ટટુ બેચાકુને દો કોડી તલવારરે,
કે બાદશાહકુ તો ગુસ્સા લગાને ડાલી બેડી માંયરે,
કે હાથમે ડાલી હાથકડીયાંને ઉસકુ હાથીપરે બેઠલાયરે,
કે હાથીકે હોદેપર બેઠી ઉસકા કોઇ ન લેવે નામરે,
કે બ્રાહ્મણ વીરા વીનવુ તને આલુ હઇઆગે હારરે,
કે કાગળ જઈને આપજે મારા હીરા દીકરને હાથરે.
કે હરીએ કાગળ વાંચીઓને ગુજરી પડી બેડીમાંયરે.
કે ચંદે કાગળ વાચીઓને ગુજરી પડી બેડી માંહરે.

કે છો પડીબાઇ પડવાદો કાંઇ એવી લાવીસુએચારરે,
કે તાંણી બાંધોભાઇ ઢાલને તાંણી બાંધો તરવારરે.
કે કે સુરા હોયસો સંગ ચલોને નહી કાયરકા કાંધરે.
કે કેશરીઆ ભાઇ વાધા પહેરોને હોંજાહો લાલગુલ્લાલરે.
કે ત્યાંથી હીરીઓ દોડીઓને ગઓ ઘોડારની પાસરે.
કે તાંણી બાંધો તંગડો ભાઇ ઢીલી મેલો લગામરે.
કે દીલી જીતીને ઘેર આવુ તો રેવંત મારૂ નામરે;
કે હીરીઓ ઘોડો એકજ ચઢયોને ગુજર ચઢયા નવલાખરે
કે હીરીએ ઘોડો ખેલીઓને ઘોબી મારયા પચાસરે,
કે લેજે ભવાની ભોગ આતો ગુજર કેરો રોગરે.
કે ચદે ઘોડો ખેડીઓને જાય દીલી મેદાનરે.
કે હીરીયો પેઠો શહેરમાંને કંદોઇ નાઠા જાયરે.
કે તોપોકી ધમરોળ હુઇને હુંવા અંધારા ઘોરરે,
કે બાદશાહકુ તો ખબર નહીને રઇયત નાઠીજાયરે.
કે સુનો બાદશાહ જાગજો તારે નગર પડયો ભોયકારરે.
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓ ભાઇ કયાંહોતા ધમરોરરે.
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓને મુગલચઢયા બાણુલાખરે,
કે તાંબાની નોબત ગડગડે ને જેના ઢસકે વાગે રેલરે
કે ફાગણ સુદ ચઉદસને દહાડે મામલો મચ્યો જોરરે.
કે ગુજરી હસીને બોલીયાં ને બોલ્યાં એકજ બોલરે
કે હીરીયો પેહેરે કંચળીને હથીઆર મુજને આલરે;
કે બાદશાહસાખે બેસીનેહુમે મેરા જુગમાં હોજાય નામરે
કે ત વારે તાંગી પડે ને બરછી ચાવે પાનરે,
કે અગાડય પીછા દેરાતણોને બીચમાં રાખો મેદાનરે,
કે વચમાં રાખો ગુજરીબાઇ જે જીતે તે લઇ જાયરે.
કે હીરાચોને ચંદીયો બોલીયા રાજા સાંભળો મારી વાતરે
કે પહેલે ધાવ તમે કરોને આમ તમારી રઇયતરે.
કે પહેલો ધાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લશ્કર માંહરે;

કે છોરીઓને ચંદીઓ ગુસ્સે થયા જેમ ભકતામાં પડયોવાઘરે
કે તલવારોની તાળી પડેને લોહીનો વરસ્યો મેઘરે
કે તમારી ગુજરી તમને મુબારકગુજરી અમારી બહેનરે,
કે ત્યાંથી ગુજર ચાલીય.ને ગયા સાસુને ઘેરરે.
કે સાસુ મેણાં બોલીઆં વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરરે,
કે આ વહુઅરને જવાદો હું બીજી પરણાવુ કાલરે.
કે આ વહુઅરને જવાનદઉં મારા ગુજરનો ગત જાયરે.
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાંને ગયા નણંદને ઘેરરે.
કે નણદલ મેણાં બોલીયાં ભાભીજાઓ બાદશાહને ત્યાંયરે.
કે ત્યાંથી ગુજરી ચાલીયાં ને ગયા તે પાવાગઢરે.
કે પાવાતેગઢમે અલોપ હોગઇ મહાકાળી કહેવાયરે,

મીસરી

કે આઠ કુવા નવ વાવડીજી સોલસે પાનીડાની હાર્રે
કે ઉસમે કુનગોરી પતલીયા મીસરી, પતલીકમર લબે બાલ
કે ચાટ ગડુલો રેટીઓજી પાડી લાલ ગુલાબ.
કાંતકવાલી પતલી ઓ મીસરી લળી લળી નાંખે તાર.
કે એડીની ગેડી કરૂજી કેડોની કર કમાન.
નઇણાના બે બલકા ઓ મીસરી પાડુ ચતુરસુજાણ,
કે ચતુર પુરૂષની ગોરડીજી હસી હસી ઉતરદેસ,
મુરખ પુરૂષની ગોરઓ મીસરી રોઇ રોઇ ઉતર દેશ.
કે હસત જોબન ખસતજી રૂવેતો કજલે હોજાય.
એસો પીયારો મરો સાયઓ ઓ મીસરી સાંજ પડે ઉડ નય.
કે દાડમ શુકે દહાડીએ ઘેર સુકાવ ધરનાર.
બાપ ઘર શુકય બેટડી ઓ મીસરી હેણા પુરૂષ ઘેર નાર
રાજવણ બેઠી રાજમેજી ખભે ઉઘાડા કેશ
ઇશ જોબનકે કાણે ઓ મીસરી દીલી બેકાતી લેશ
કે તેરી દીલીને મેગ આગગ તેરે મેરે કાયકાસ્નેહ.
તેં ચમકારી વીજળી ઓ ઘોબીડા મેં વસાવ્યો મેહ.

કેમ મારી શાહેબીએ ભોળવ્યો એ મીસરી નીન ઘરભુલીજાય
કે હાથનાં કથવારાં કરૂજી નેણસે લીયોરે બોલાય,
સમજાવ્યો ના સમજે એ મીસરી મુરખ બેઠો ગુમાર.
કે પાલપુર દીવડો બલેજી કાજળપડેરે સનેસ.
કે આંજનવાળી પતળી એ મીસરી મુલક બળે મેવાડ.

કે કોયલને કેમ મારીએજી આંબાની રખવાળ,
મારીએ હરામી સાયબો એ મીસરી અણ ચાખ્યાં ફળ ખાય
કે ગોરીને કેમ મારીએજી સેજોની રખવાળ.
મારીએ હરામી સાયબો એ મીસરી સેજ પ ૧૫ જાય.

કે માણેકચોકકે બજારમેજી બેકાલ લાલ કમાન,
કે ખેચનવાળા ઘર નહી એ મીસરી કીસપર કઇ ગુમાન.
કે માણેકચોકકે બજારમે હીરાલાલ બેકાય,

ચતુર હોયસો મુલવ એ મીસરી મુરખ ફેરા ખાય
કે નદી કીનારે સાહેબા મુડદાજલેજી લુવા ન પ્રગટ હોશ.
ગયા ન જોબન સાંપડે એ મીસરી મુવા નજીવે કોય

પ્રીત કરીયે ઉચથીજી સદા ન ભલો થાય
નીચથી કયા કરે પ્રીતડી એ મીસરી સદાય મેણાં ખાય.
કે કંકણ કુવો ગોડવીએજી રેટ ફરે મેવાડ.
સીંચનવાળી પાવાગઢસે એ મીસરી જેતો ચંપોપીએ પડસોળ,
કે પ્રીત કરી દોજણેજી માળીને રંગરેજ-

રંગરેજ લાવે ચુંદડી એ મીસરી માળી લાવે ફુલ.
કે ફુલમે કયા પહેરનાજી ધુપ પડે કરમાય.
ભલી બીચારી કળીયાં એ મીસરી સાંજપડે ખીલજાય
કે ચુડીમે કયા પહેરનાજી બુંદ પડે રંગ જાય,

ભલો બીચારો સાળુડો એ મીસરી ધોએ ધોએ રંગરહે,
કે ખેતર હોયતો ખેડીએજી ડુંગર ખેડા ન જાય
કુવા હોયતો ગાળીએ એ મીસરી સમુદ્ર ગાળા નજાય.

કે કાગળ હોયતો વાંચીએજી કરમ વાચ્યાં નવ જાય.
કે માવા ઠાકોરનો ઘોડીલોજી દીઠો કલાલને હાટ
દારૂડીનો છાકયો મારો સાયબો એ મીસરી ગયો કલાલનેહાટ
કે નહી તારા સાહેબાને ભોળવ્યોજી નહીમે લીયોરે બોવાય,
કે દારૂડાનોછાકયો તારો સાયબો એ મીસરી આવ્યો કલાલનેહાટ
કે મારાં ઠાકોરની મોજડીજી દીઠી કલાલનેહાટ.
કે દારૂડાનો છાકયો મારો સાયબો એ મીસરી ગયોકલાલનેહાટ

મુસલમાનીબારમાસી.

સુનીઓ સંખીરે સઇયાં મુજ દર દકીરે બાતા
સાજનને મેરે સરીરપર કયા કયા કીઇ હે ઘાતાં.
મુકવુ એ હે દીલાસા સાજન કીદર ગએરે.
પરદેશમાં જાકર બેઠે મુજકુ બીસર ગએરે,
ઠરાવથા હીલનેકા અવવ મને અંદર
ઓશા મે રખ કે બેઠી ચાજન મીલંગે આકર,
અવલ જો મહીના આયા વો કારતીક કીલાવ.
સાજન મુજે મીલેના રોના મેરા ન જાવે;
અફસોસ નેનીસાસે ફીરતી ફીરૂ એકલી;
સાજન બીનારે સઇઆં ગમતી નહી હવેલી,
લાલી મુખે રંગાકે લાવન કીદર ગએરે
કીની મુજે દીવાની કેઇ મુલક જા રહો.
કાગજ લીખુ પીયાપે જાને ન કોઇ પાવે,
મુજ દરદીકી સાજનકુ જા સુનાસે,
કારતીક મહીના સારા રૂચ બીચમે ગમાયા.
સાજનને છોડ મુજકુ કીસ સાથ દીલ લગાયા,
માગસર હેરે મેના ફીર દુસરા હે બારી.
સાજન બીના કીયે મે દીન રાત નેન જારી.
ઘુજુ ખડી પંઢમે ઇતના જુલમ શો કયારે.

મે મુન તુજે દરસતી, કીનો કામ પીયારે;
દુબલા બદન શો મેરા, થંડ ફીસ તરે સહુંગી;
સાજન બીના એનલી, દુખ ફીસકુ જો કહુંગી.
સાજનને છલ કપટકર, હમ સાથ થરક જોડા;
માલુમ મુજે હુવા યુ, મીલના હજુએ મોડા;
દો માસ ગએ ગુજર કર, નીસરા એ પોસ બેઠા;
દરશન દીખાવો સાજન દીલકુ રખુ મેં હેઠા.
એ પોસફીરે ઠંડી, મેં ફીસ તને નીકાલુ,
જોબન મેરે જુવાની; કહો ફીસ તને નીકાલુ,
માનત કરી બોલેરી ચલીયા કછુ નમેરા,
મેં સુન તુજે સરસતી, દેખુ મે દરસન તેરા;
દીન હો ગયારે છોટા, લંબી સો રેન ન જાવે.
આંખા મેં મીચ દેખુ, સપને પીયુ ન આવ;
એ પોસ મેના ગુજરા, જલીયો મેં રાજીયોરે,
ળમજા રખુંગી દીલકુ, માહે પીયા મીલોરે;
એ મહા મહીના ચોથા, ખીલી હે ફુલવડી.
સાજન બીના એકલી કરતી હું ધતજારી.
નીરગીસને બેલ મરવા, ચંપા અને ચંમેલી;
પ્રીતમ બીના એ કુચના; રોતી ફીરૂ એકેલી.
ગુલ દાઉદીને લીલા એ મોધેરા હજારા;
સારા બગીચા બોટા, પ્રીતચસ હે જુહોરા,
દરશન દીખાવો સાજન, ફીતનાક મે કહુરે.
દીન રાત મે તડફડતા તુક નીદ કર સહુરે.
એ ઠંડ સબ ગુજારી સીઆલા હુવા પુરા.
ચોથા મેના ગુજરા; દીખલાવ અજ જહુરા.
ફાગુન એ પાંચ વેકી ધુપા પડે હે ગરમી,
સાજન કપડ નીકાલો દીલપે રાખો એ કરમી;
સખીયાં બબી આપ સમે, ખેલે પીયાસે હોરી,

અતર ગુલાબ શેતીએ નર કરી હે ચોરી;
ધુપા પડે કડાકડ પાઉમે પડે ફુફોલે,

હર બખત મેં પુકારૂ, સાજન મુજસે ન બોલે;
ચહતર છઠેકા મુજસે દીલમે હે ધાવકરી.
દેખુ દરસ સલુણા જાઉ પીયાપે વારી.
ઠંડક કીહર ન પાંઉ ખુબ અગન બરસતી,
સાજન બીનીકી અબ મે મર જાઉ તરસતી;

ખુરબાંન હુ દીલમે મર જાઉ તરસતી;
સખીરી મેરે બદનમે બાકી ન કુચ રહીરે;
અફસોસ મે પીયા કે આધા બરસ ગયારે;
દીન હોયગારે લંબા દુખકા નહિ હે છેડા,

હર બખત મે પુકાઉ સાજન કરો સવેરા;
બદશાક સાતનેંકા ગેંમી સેં ઝાડ સફે;
ધુપાં પડે ગજબકી પાની બીનાહે લખે.
પતે સબ ઝડ ગયેરે ઝાડાં હો ગયે હે ખરી,

શુર હો ગએ દુંદુલેરે ગઇ બાકા તડાલી;
ઝાડુમે ફુલ આએ કીતૂને આમ મોરે,
નીલા જંગલ હુવારે, મોરાં કરે ચકોર:
નીલા જંગલકુ દેખી, ફીરાકર રખો સેં આસા,
સાતુએ મેને ગુજરે આખર પડેગા પાસા;

એ જેઠ આઠવેકી. મુજપર બડી હે સખતી,
પથર નફળ હરોરે, એશી સે કયા ન બકતી;

જંગલસેં હર ગગોપર, કોયલને મોર બોલે,
પીઉજીકા નામ મીઠા, લંબૂ સકરસે ઘોલે;
સખીયાંસે બીલડમે, કીસને ન ભોદ પાયા,
હરએકકુ જા પ્રછું, સાજન કીને હે પાયા,
રોતી આને રઝળતી મે જેઠ બી ગુમાયા;

સાજતને મેરે શીરપર ટુક ના રખીરે માયા,
દાદુર અને બપઇઆ, મેઢકસી ધુમ લાયા,
બીજલી કરે ઝમુકે મેહુધા અબદ આયા;
નવમે અસાડ કેરે બાદલ હુવારે કાલે,
શાતાં મીલી અધેરી સજનતે એ ગર સમાલે;
બદલયુ ગાજતાં હે જ્યુ બ:જતી હે નોબત,
સાજનને મેરે ઉપર ન ટુક રખીરે મોહોબત;
નદીયાં તળાવ નાલે સબમે ભરા હે પાની,
ગરજે ગગન દીમકસે, મેં હો રહી દીવાનની;
નવમા અસાડ ગુજરી સજન સો ના મીલીયે,
ઠંડક પડી સાબુધે, મેરા બદન જલેરા
દસમે સરા એવનકી, લાગી રહી ઝડીરે,
પીઉજીકે નામ ઉપર ચમરન સરૂ કરીરે;
બાદર રીકર બીનાદર ફરજંદને સખીરે,
મેરા દીલ લેગા પીયાહે રો કો કે મે થકીરે,
નદીયાં તલાવ નાલે તીનું બ્રે હે ભેલી;
પીયા બીના એકલી મે હો રહી હુ ઘેલી;
ખેડુત સબ ખુશી હે ઢોરાં હુવે તાજે,
સાવનમેં આ મીલે.રે દીન હો ગએ હે ક:જે,
ભાદ્રો અગીઆરવેકી, આને ધટા બનીરે;
કુકું નીશી ધટા ક્યાં હે રા હરીરે,
આઇ નહી ફ્જલપે એશી કથી તવાઇ,
સાજન મેરે ન આએ કીતી અજબ નવાઇ;
પાકે સબી અન્ન જયા ખેતુમે બોહે માલે,
ટાહુકે હાથ સેતી લગતે જીગરમેં ભીલે,
સખીયાં સબી આપસમે ખેલે પીયાસે મીલકર,
મેં હો રહી એકેલી જાઉ કીદર એ ચલકર,
પ્રીતમને કર જુદાઇ મેરા બદન જલાયા,

બાદા ગયા ગુજરકર આશા એ માસ આયા,
આશા એ બાર વેકી મુજકુ બડીહે અ શા;
પ્રીતમકુ અબ મીલનગા મુજલે બડા દીલાસા;
મુજ દીલલમે હુઇ ખુશાલી પ્રીતમશે અબ મે પાઉ,
સાજનકી હુઇ બડાઇ બેઠી મે ગીત ગાઉ,
કપડે હે સબ જરીકે તનકે ઉપે ખેરાત દીએમે,
પીઉજીકે નામ કુપે ખેરાત કર દીએમે;
પેના હે સબ જરીના છટકા ગુલબ તનપર.
બીજલી શીંજા ખડી ચીયાકે મનપર;
સાજનકી કુદી નજરેશે હુજ તાજગીને લાલા;
હુરાઅને હે પરીયાં સબસે બની મે આલા,
શેકદીનમે દીવસે કીને કલામ પુરા.
કરીઓ ઠરમાં કરીમા દીલ હા ગયા હે શુરા;
પગવરરે દેગાર મુજકુ નેકી ઇમાન દેજો,
ઉમેદ હુગી દીલમે ઝીનત નશીબાંકીજો.
છાડા ગુસાન યારા ડરીઓ કછુ અજલસે;
કરીઓ કછુએ નેરી બક્ષ ખેદા ફજલસે;
અહમદ નબી હે મહમદ બરહક દોસ્ત સબકા;
નબીકે ટલશે શેતી બેડા હે પાર સબકા;
રહેમ ચીના દીલશે કલમા પડા નબીકા,
કરીયા નીમાજ રોજે છુટકાં સે હે સબીકા,
સીબત રાદક દાલુસે સારી જુબાન બાલા;
નબીકે નામ ઉપર હરમદ દરદ ખોલા-

બીરહ બાર માસી.

હમકુ છાંડ ચલે બન મધુ. રાધા શોચ કરે બનમેરે;
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ.
લગત અસાડ ઉમંગ દાઉ આવો; બીજલી ચમકે ધનબા,

દલમેરે ચમક ચમક ચાર દેશ નીહાર, હજુએ ન આગે,
બીંદ્રાબશેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ રાધા. હમકુ૦
શાવન શામી અતી છન્ન કીનો પ્રીત કરી કુબજાસાગરજા
રે, કુબજા શોક જનમકી બેરન હમશે બેર લીયો છીનમે,
રે, હમકુ છાંડ ચલે બનમાધુ રાધા૦
બાદરવે બવન ફુલી સબ કલીયા નહી ફુલી દીનકી કલી.
યાંરે, જીન કલીયનમે ભમર બસતહે શો કલીયાં પીયામાં.
હે બશીરે, હમકુ છાડ ચલે બનમાધુ. રાધા૦
કુમાર કમળ નીરમળ ભએ ચંદા, પીયાનહી આવે મેરે.
આગનમેરે, દરશ દેખાય પ્રભુ આયે બીલમ રહે હમ.
કલપાંત કરૂ બીનમેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦
કારતક શોક કરે સબ સખીયો, રાધા શોચ કરે બનમેરે.
ઉધવ સ્વામી જનમકે કપટી કપટ રહયો જીનકે મનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ૦ રાધા૦
અનહર ગેદ બનાયો સખીયાં જોય પડયો જુમના ત્રહમે.
રે ખેલત ગેદ ગીરી જુમનામે, તબ કાલીનાગ નાથ્યો છીનમેરે
હમકુ છાંડ છાંડ ચલે બનમાધુ. રાધા૦
પોસ માસ રૂતુ અલાપકટતહે સુધ હુનલીતી મનમોહનરે,
હોકર બન બન ધુડત ફીરૂ, બીદરાબનમેરે હમકુ છાંડ ચલે
બન માધુ. રાધા૦
માઘ માશ જબ લાગો સખીરી હોત બસત કંથ ઘર નાહીરે,
સુમરીન હાથ ચલે મૃગછાલા ઘર ઘર અલખ જગાતી ફીરરે,
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ, રાધા૦ હમકુ૦
ફાગણુ ફાગ ખેલત અતીઅનરે ઘર ઘર ડફ બાજત રમોરે.
હમારો ફાગ હરે કુબજા બસી ઉનકે મનમેરે હમકુ છાંડ ચલે
બન માધુ. રાધા૦ હમકુ.

ચઇત્ર લતા ફુલી સબ વનમે આવંત સુગંધ સબ ફુલનમેરે,
મેરે શીતળ મંદ સુગંધ સદા નીજ આવત હે શ્રી બીંદ્રાબનમેરે.
હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકું૦
લગત વઇશાખ એશા સબ કીએ લેહર ઉઠે તન જોબનમેરે
મોર મુગટ માહનકી છબી બસત રહત ઇનકે મનમેરે હમકુ
છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
જેઠસે જવાળા તપે સબ ધરતી બીરહ અગન લગો તન મેરે,
બીન ઘટશાંમ બુજે જતન નહી અમસે લાખ બુજાવત અસુ.
વનસેરે, હમકુ છાંડ ચલે બન માધુ. રાધા૦ હમકુ૦
પુરન માસ પ્રભુ ઘર આયે આપ મીલે હરી કુંજનમેરે;
સુરશ્યાંમ મથુરાં કે બાશી પુરન કાજ હુએ મનુકેરે હમકુ
છાંડ ચલે બન માધુ રાધા, હમકુ૦

વીછી વિષે ગરબી.

અરરર માડીરે છાંણાં તે વીણવા ગઇતી,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સોબત વહીની થઇતી;	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે છાંનો માનો લપાયો,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે વાંકો વળી ડંખ મારયો	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે નાસતાં તેને ભાળયો,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે આશી લેહેરો આવી,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સહીયર તેડી લાવી,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સસરાને તેડાવો,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે પડદાને બંધાવો,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે સસરા અહીંઆ આવે,	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે ગાડી બેસવા લાવે;	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે કાળુપુર લઇ ચાલો.	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે રેશમણુ બોલાવો;	મા૦ વી૦
અરરર માડીરે વીછુડે વેર વાળયાં,	મા૦ વી૦

અરરરર માડીરે હરખ હઈયાનાં ટાળયાં, માo વીo
અરરરર માડીરે ભોજનીયાં ન ભાવે, માo વીo
અરરરર માડીરે સુતાં નીંદ્રા ન આવે; માo વીo
અરરરર માડીરે ઓરડામાં ઢોલીયા ઢળાવો, માo વીo
અરરરર માડીરે શીરો તો કરાવો, માo વીo
અરરરર માડીરે પરણ્યો કોળીયા ખવરાવે; માo વીo
અરરરર માડીરે વીંછીની વેદના ભારી, માo વીo
અરરર મા[illegible] ીયાં રહીજે ભારી, માo વીo
અરરરર માડી[illegible] તે સહુ જાણે, માo વીo
અરરરર માડીરે [illegible] ટાણે; માo વીo
અરરરર માડીરે ચક્રપાલે ચીત ચાઈ, માo વીo
અરરરર માડીરે ગરબી રશીક ગાઈ. માo વીo

બોડાણાની ગરબી.

હરી દવારકાંસે ધાયે ભક્તને ખાતર ડાકોર આએ બોડાણે કે
મનમે ભાવ, હુએ પરસને જાવો દરશનને. ટેક.
સુનો એક દીનકી બાત, બોડાણાને જોડે હાથ ચલના ચઇએ
મરી સાથ પ્રભુ ડાકોરકુ (ડાકોરકુ)
સીતેર બરસ શેવા કીધી, પ્રભુ લજ્જા રાખો મારી.
મહેતા બતા કહેતા, ખરી સમજો દીલકુ. સમજો
તુલશી જમણે હાથમે બોઇ જાકે હરીકુ ચડાઇ;
શીતેર બરસ સુણુ લે ભાઇ માલમ સબકુ. માo
કીએ સેવામાં દરશન હુએ બોડાણા પરશન
ઓધ કહેતે કીશન, લે ચલ હમકુ. લે ચલ
દુરી ગાડીકુ મંગાતે ચાલો આધા રૈનકુ આતે,

પીછે કાબે દોડે ધાતે, સબ કાંઇ જાણો. પ્રભ૦
હરી દવાવકાંસે ધાએ૦
પુજારી દેખ મંદીર જાય, હરી નહી જીનકુ પાય
પીછે સબ દોડે ધાય, હરી કાજ ગએ હરી૦
ડાકોર ગયે ગીરધારી, રૂએ ગુગલી નરનારી;
દુખ દે ગએ મોરારી, કીને ભરમાએ. કીને૦
હુવે દવારકામે સોર, લે ગએ ઠાકોરકુ ચોર;
દેવળ ઉપર રૂવે મોર હજી નહી આબે. નજી૦
મનમે સમજે ગોપાળ, ખડે લામકે ઝાડ;
કડવી મીડી કીધી ડાળ, વાંસે ચલ દીયા. વાંસે૦
કાબે પીછે દોડે આય, હરી ગોમતીકુ જાય:
એસે બોત દુખ પાય શ્રી ભગવાંનને. સારી૦
બરછી જલકે અંદર ડાલી. વાં બેઠે ગીરધારી;
ખલકકર રહે કીલકારી, અબ વા મરના- અબ૦
બરછી ડાલી તેની વાર નીકલી લોહુકી ધાર,
હુવા ત્યાં ઉતપાત, રૂવે બોડાણા રૂવે૦
એસી મત કરો ઉતપાત, લખી કરો એકી, બાત,
તોલી સોનેકી સાય, ઓઇ મન માને, ઓઇ.
લખી પકા શરૂ પાય. સોના સાટે તીન મ આય;
એતે ભારે થાય ઓ કયા જાને. ઓ૦
હરી દવારકાંસે ધાયે. ચો૦ ૨
રૂવે બોટાણા મહારાજ, કેસી રેવે મોરી લાજ;
કાંટા મંગાયા આજ, મુખસે બોલો મુખસે૦
હરી નીકલે બહાર, બેઠે કાંટાપર સાર;
દો ફુલનકે બાર હરદમ તોલો, હર૦
વાલા સોનેકી મંગવાઇ, સવા વાલકી કેવાઇ;
હરી કાંટેકી માંહી, ઓર નીકાલો,

હરી કમતી હોવે કાબા સબ મીલ રોવે,
સોના દેખાકે મોય પીછુ ચલના. પીછુ૦
હુવે ભક્તીમે ભામ, આવો મુખશે પાન,
કાબે હુવે એ પ્રમાન બેડેખડે શાને. બડે૦
હરી દ્વારકાસે ધાએ. ચો૦ ૩
પુનમ કારતકી આતે ગેલા ભારી ભરાતે;
બબ લોક દરશનકુ જાય શોભા ભારી. શો૦
સુરત અમદાવાદ ઓર મલી ગુજરાત;
તરે તરેકી જાત ઓર નર નારી ઓર૦
મોર મુગટ જામા પેન પ્રભુ ચલાતે સેન.
મુખ બજાતે બેન ગીરીવર ધારી ગરી૦
પ્રથમ લખમણુ હોનુભાઇ પાડે બાજુ પર આઇ;
સંગ રાધકા માઇ જાઉ બલીહારી. જાઉ૦
કવી હેનીલાલ છંદ ગાતે હરીચરણુ ચીત લગાતે.
છંદ દીલશે બનાતે ધરતે ધ્યાન. ધરતે૦
હરી દ્વારકાંશે ધાએ. ચોર૦ ૪

કાળા ગોળીની લાવણી.

કાળી ગોરા હોનુ લડતી ધકવરણી યું સમજાતી,
કયુરે કારી બીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાવતી,
ગોરી કહેતી શુનબે કાળી ગોરી પદમણી નારીમે,
ગોરી સુરજહે ઉજલા હોતા સારી દુનીયાપે. ૧
ગોરા ચંદરમા ગોરી બીજલી ચમક રેહી કર બાદલમે,
ગોરી પાની બરસતા ઇંદર સારી દુનીયામે. ૨
ગોરા સોના ગોરી ચાંદી ગોરા હીરા મુજ નથનીમે,
ગોરા ગેના કાળી ખડી સારી તનમે ૩
ગોરા લેધા જરીકી સાડી, કાલી હેન નખરે કરતી;
કયુરે કાલી બીચારી ગોરીકુ કયુ ધમકાવતી ૪
અબ કાલી કહેતી સુનબે ગોરી તુ મીજાજકી બાતાં કરતી;

કાળી બદલી ચડે જદ પાનીકીબી રાહ હોતી.
કાલી રાત જદ ગડેરે ગોરી, સબ દુનીયા સોખ કરતી
કાળા કાજલ ગોરી નેહેમે અંજન કરતી. ૬
ગોરીકે મુપે ઘેના રાતી લહે દાનુમે મીસી જતી,
કાલી બંદુકમે ગેના ઘરતી ઉપર કાલી તાલા દેતી. કયુરેકાલી અબ વહુવરની કહે કારી ગોરીકુ મેરી આસ સબદુનીઆ કરે, ઘહુકી રોટી ઓર શીરા પુરી ચુરમા સબી કરે,
ઘઉકા ઘેબર ઓર જલેબી છતીસ ભોજન ખાશા કરે,
કારી ગોરી દોનુ આપના પેટ ભરે.
કારી ગોરીકા હાથ પકડકે, વહુવરની યું સમજાતી કયુરેકારી ગોરી વહુવરની તીનુકા ઝગડા તુકનગીર સમજાત,
અબ મત લડના ચલી તીનુ અપને રસ્તે.
અન્નભોજન ગુનીજન ગુનીસાગર પ્યારે ચંદ છંદકુ કહેતે
ગોવીદરાવજી સભામે નીત નવાછંદ બનાવતે.
વહુવરની કે સુંઘડ નારી, જીનકુ એની ચંદકહેતે, કારી ગોરીકા હાથ પકડકર અપને ઘેર ભીજવાતે.
પ્રતાપઘડ ગુલજાર અખાડા તુરેવાલેકી ખુશબખતી,
કયું કારી બીચારી ગોરીકુ કયું ધમકાતી.

ભદ્રકાળીની લાવણી.

ધન્ય ધન્ય ભદરકાળી મે નજરે જોયાં ભાળી,
એ ત્રણ દરવાજા વાળી મે કરયાં દરશન;
જેની શોભાંનો નહી પાર દરશન કરે નરનાર;
દીસે બદરભયંકાર હું થયો પરશન, ૧
સઉ જાજો ભદરને દેરે લોક શ્રીફળ વધેરે,
માતા સણગાર પેરે શોભા છે રૂડી,
સંમાયા રૂપે કાળી જગતની દીનદયાળી,
કંઠે ગજરા નાકે વાળી, એને હાથે ચુડી.

હુ જોવા ગયો ચાલી મા ઉભી ખડગ ઝાલી,
એણુ હાંસડી તુસી ઘાલી પહેરયા ચીરચોળી;
સઉ જોવા જાજો સાથે ધુઘરી પુચી બાંધી હાથે,
શોભે મુગટ માથે એવી ભદર ભોળી,
માને શણુગાર ચડયો છે પુઠે તકતા ળ ડતા છે.

દવાર પીતળ મઢયા છે દેવી છે સનમુખ,
જોતાં અકલ થઇ જાય ગાંડી મેં જોયું નજર માંડી.
અંદર લટકેછે હાંડી બહાર એક ઝમરૂખ. ૪

ત્યાં થાય ઘંટનો ધમકો માનો વાગે ઝાંઝર ઝમકો,
ત્યાં ભક્ત કરે છે ઠમકો મા સેવક જાચે.
ગુનેગાર પકડે કાન અને થેઇ થેઇ નાચે. ૫

ત્યાં ગારદી ઘણુા ફરે આખો દીન પેરો ભરે,
ખુબ ચોકી કરે આખી રાત જાગે.

હુ મંમાયાને માનુ એનું નથી કાંઇ છાનું,
કાળી પુંઠે કેદખાનું ત્યાં બેડીઓ વાધે,
ઉપર ઘડીયાળ છે ડેઠ ગારદી બેશે છે હેઠ,
સાંજ પડે થાય પ્રેટ, ત્યાં હાજરી લે છે,
શુકરવારે થોકાથોક રવીવાર ટળે શોક,
સાંજે જાય લાલ લોક, તે ત્યાં ઉભા રહે છે,
અમદાવાદ સારૂ શહેર મંગાયા કરજો મહેર,
સઉને થાય લીલા લહેર એટલું માગું,
કહે છે વલ્લભ સુરજરામ જીલે રાયપુરમાં મુકામ.
પખાલીની પોળમાં ઠામ હું પાય લાગુ.

લાવણી.

ભરજોરી ના મીલી સખારી મેં જવાન બાલમ છોટા,
કીસે દોશ દેરૂ પુરબલે પાપ કીના મેને ખોટા,

તા બાપુકી મેંથી લાકડી વટકૃપનકી સગાઇ,
બાળપનમે મુજે મેરે બાપુને પરનાઇ,
ધનદોલતના માતી સખીરી મુજે કુવેમે ધકેલી,
ઘરકે ભરૂસે કીયે છોટે બાલમસે સગાઇ.
દીલમે એશા ચાહતી સખીરી આપ વીમમેં ખાઇ મારૂ.
ફાંશી લેકે સખી મેં જાકે મેહલમે ગીરજાઉ,
મેરા ફુટ ગયા રકમ મેંહું જુવાન બાલમ છોટા.
કીશે દાશ દઉ પુરબલે પાપ કીયા મેને ખોટા,
પહેલે આને ચલી સાસરે રસ્તેમેં કપડા ધોયા;
હસી ખુશીશે જાકે મહેલ દીસક જોયા,
નાયધોયકે છોરગુણુયાળા સેજ પલંગ વાં બીછવાયા;
ઉશી પલંગપે મેં પીયા મેરા છોટાસા બાલમ આયા,
મને ઉઠાલે ઉઠાલે ઉઠા ગોદીમે લીયા બીલમ રોયા;
મીટી કુટી ભગ ધુનનકી ઉરમે ફરે સોટા છોટા,
કીસે દોશ દઉ પુરબલે પાપ કીયા મેયે ખોટા;
સુધ ફાગન બવંતકા મહીના ફાગ કીસસે ચલાઉ,
મેરા બાલમછોટા સખીમેં ગુલાલ કીસપે ઉડાઉ.
જાત બીરાદર કરે મસ્કરી બજારમેં કેસે જાઉ,
ઉતરીસેં બતાવે સખીમેં સબ લોકુમેં સરમાવું;
કહેતે આશક સુનમે માશુક મત સમજે ખ.વન છોડા
છોટી અંકુરશે કે હાથી સકલ હોતાં ખાસા મોટા,
રાજેમદ ઉસ્તાદ હમારે છંદ કયે નહી ઓ ખોટા.
દયારામજી કહે તુરેવાલે સબપે મોટા.
જગા ચતુરસીગ ગાવે લાવણી સુણો સખી છોટા મોટા,

મીઠડા ગોરસ લ્યો ગોરસ લ્યો;
હારે તારૂ ગોરસ લાગે છે મીઠું હારે તારે બાપે જનમારે,
નથી દીઠુંરે મીઠડાં ગોરસ લો ગોરસ લે

સરસ્વતી માતાને વીનવું ગણુપત લાગુ પાય, અલબેલી
આંબા આશ પુરજો ગુણુ સેવક તમારા ગાયરે. મીઠ. ૧
પથર મટી થઇ પરેમદા ભોજન કરતાં માય અડધુ અંગ
ફરે ફુદડી તેનું એહું સઉકો ખાયરે. મીઠ. ૨
નાની છુ નખ જેવડી અલ્પા કડવા વેણુ ન બોલ હુંછુ.
વખની કુપલી, તને મારીશ પહેરે પહોરરે. મીઠ ૩
ટુકે પાતે આંબલી લાંબે પાન ખજુર છોગાળા નર વહી
ગયા મરે માથે ભાગો મજુરરે. મીઠા. ૪.
કાચી તો કેરી ભલી, પાકાં ભલેરાં પાન માયાનો માણી
ભલી નહીતો ખેંચી ભલેરી કુમાનરે. મીઠ. ૫
પટણુ પેટી દોમુખી નારીજ નામે નામ, તે નરને ચાહે
ધણુ એને છેલે સંગાથે કામરે. મીઠ. ૬
કોણે હીમાળો શેવીઓ કોણે શેવી આગ, કોણે કરવત
મૂકાવીયાં કેઇ નારીને કાજરે. મીઠ. ૭
કાથે હીમાળો શેવીઓ ચુને શેવી આગ શોપારીએ કરવત
સુકાવીયાં એતો નાગરવેલને કાજ. મીઠ. ૮
એક અંધારી ઓરડી બીજી વેરણુ રાત ત્રીજો શોકનો
ઢોલીઓ એનો ઝઘડા લાગો આખી રાતને. મીઠ. ૯
માથા કેરો ગોદણો હઇઆ કેરો હાર, દહાડે કરૂ દીકરો
એને રાતે કરૂ ભરથારને. મીઠ. ૧૦
પારે નાચે પારેવડાં હછડે નાચે મોર પરણ્યા એટલા માનવી
પીટયા કુવારા હરાયા ઢોરરે મીઠ. ૧૧
ચીરૂ ફાડી ધજા કરૂ કાંકણુ મેલું નીશાન ઉતર ચૂડા કાર
મા તારો પેઉ પોઢયા મશાણુરો. મીઠ. ૧૨
મહુડે માળો ન ગાલીએ લીમડે લહેરો જાય પારકો પુરૂષ
ન શેવીએ, એતો પરોઢીએ ઉઠી ઘેર જાયરે. મીઠ. ૧૩
નદી બાંધુ નવ ડાંડીએ સમુદર બાંધાં નવ જાય, ઘુજને
બાંધુ વડોદરાને માંહરે તારોકુઇ છોડાવાને જાયરે. મીઠ. ૧૪

કાળા ગજકણનું કાપડું માંહીભરયું છે હીર ઘરનો ઘણી
પીટયો હીજડો મારો પાડોશી બાવન વીર. ૧૫
સોપારી વખાણુ સોરઠી જેના લીલાજ પીળા રંગ, સ્ત્રી
વખાણુ પાતળી જેના વાળાં છે અંસુરે. ૧૬
ઉચી ગોળી ઉજળી જર ભરવાને જાય; કાંટો વાગ્યો પરે
મને તેતો ઉભી ઝોલા ખાયરે. ૧૭
ગાડી માંથે બેડલું માંકણુ કાટે હાર, જુવારી પાસે નાણુ
રહે તેને જાતા કેટલી વારરે. ૧૮
અંગ કાળુ દાંત ધોળો ચાલે ઘમર ચાર સાસુ વહુને
દીકરી એ ત્રણ એક ભરથારરે. ૧૯
બાપે જન બેટડી બેટડીએ જન્મ્યો બાપ, એ અરથ
કહો મા. ઠાકરો એમાં બેટી ભલી કે બાપરે ૨૦
જળમાં પેશી ઘરકરે જળમાં બેશી નહાય, નસ્તકવાડે
નામરે, તેની આખ ફોડે જીવ જાય રે. ૨૧
પડી ગણુ ભાગી નહી, કટકા થયા બે ચાર વગરપાંખે
ઉડી ગઇ તમે પંડીત કરોને વીચારરે ૨૨
અગનીકુંડમાં નીસરયો ભમરકુંડમાં નહાય, પંડીતો પુછે
પંડીતને તેના ફુલ વેચાને ખાયરે. ૨૩
કરવીના જે કામની મુખવીના જે હંત, મુવેલી જીવતાંને
ગળે, તમે મોકલાવજો ગુણીઅલ કંથરે. ૨૪
રાધા તારૂ રૂસણું જેમ આટામાં લુણ કૃષ્ણ સરીખા પા
વળાં તને દહાડી મનાવે કુણરે. ૨૫
જેને થર પવન ન સંચરે જેની છાંયાએ નબેસે કાગ
ને ફળતો મોકલાવજો મારે એકાદશી વ્રત હોયરે ૨૬
ઉભો નર નીદરા કરે ઝાંકળ તડકા ખાય, જેની મુછે મા
મી નીપજે, તમે ચતુર કરોને વીચારરે. ૨૭
શેરી ખરી પણ સાંકડી, ને તગર પાસેજ પણ દુર પરે
જોમન જાય ભરપુરરે. ૨૮

ઉચી ડોંકના સારીંગડા, મધુરા મધુરો ન બોલ, હમે હઇયાનાં જાસ્વાં, મારૂ જોબન કરે છે જોરરે. ૨૯
વેંત જેવડી વરખડી ઢાલ જેવડુ ફુલ, કાચા કમળ ઉતરે તેનું પાકે થાએ મુલ. ૩૦
તનના કરૂ ત્રાજવા મનનો કરૂં બેજાર, હઇયાની કર હાટડી, હુંતે વણુજ કરૂં કે વેપારરે. ૩૧
કુવા ઢાંકણુ ઢાંકણુ ખેતર ઢાંકણુ વાડ, બાપનું ઢાંકણુ બેટડો ધરનું ઢાંકણુ નારરે. ૩૨

પંદર તથો.

હરીહઠ મેલને રાધે મેરી સંગ બોલને રાધે. અબોલા બોલને રાધે ઘુઘટડા ખોલને રાધે, કહ્યા મેરા માનને રાધે;
પડવે મારી સાહેલડી પેઉજી વાડીએ જાય; પેઉજી લાવે દાડમ, ગોરી છોલેને પેઉજી ખાય. હરી. ૧
બીજે મોરી સાહેલડી, બાળોજ ઉગોચંદ; દાડમકેરે દંતડે. ગોરી આ શો માંડયો છે ફંદ. હરી૦ ૨
ત્રીજે મોરી સાહેલડી, તરીઆજ વારોવાર, આ શું ભુલી શુદરી ભુલી કંકુને કાજળસાર. હરી. ૩
ચોથે ચમકતી મેં સુણી જોબન બાળે વેશ, ભરજોબનમે એકલી જેના પેઉજી ગયા પરદેશ. હરી. ૪
પાંચમે મોરી સાહેલડી પંથ પલંઘ કંથ દુર ભરજોબનમે એકલી મારૂ જોબનું જાય ભરપુર. હરી. ૫
છઠે મોરી સાહેલડી છઠાજ વારોવાર, પરદેશી રાજ પધારશે આપણે બેશીશુ હારોહાર. હરી. ૬
સાતમે મોરી સાહેલડી સાતેજ કીધો સ્નેહ, ચોમાસાની રત ચીકણી ઝીણા ઝરમર વરસે મેહ. હરી૦ ૭
આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોડાજોડ, પરદેશી રાજ પધારશે, આપણુ બેસીશું મોડામોડ. હરી. ૮
નોમે મોરી સાહેલડી નવલાંજ પહેર ચીર, દીપક લઇ

મેડુ ચડ્ડુ નયણે વછુટયાં નીર. હરી૦ ૯
દશમે મોરી સાહેલડી, દસરા પુજવા જાય; પુજ્યા તે નર
પામીઆ મારા રાયજાદા ભરથાર. હરી૦ ૧૦
અગીયારશે મોરી સાહેલડી મે દીધી શીવરાત; પરોઢીયે ઉઠી
પારણાં કરૂ, મને ક્રસ્ન જોયાની ઘણી ખાંત. હરી૦ ૧૧
બારસે મોરી સાહેલડી, બારજ બાંધ્યો બંધ; કળનરા નર
કુશી ગયા, એ તો કદી ન છુટે બંધ. હરી૦ ૧૨
તેરશે મોરી સાહેલડી, વાદળ વાધ્યો રંગ, ઓસડની મુળી
એક છે, મને ડસીયા ક્રસ્ન ભોરંગ. હરી૦ ૧૩
ચઉદશે મોરી સાહેલડી પાસા લીધા હાથ; મે જાણ્યુ પડ
શે પાધરા, એતો ગડીયા છે બારોટ હરી૦ ૧૪
પુનમે મોરી સાહેલડી, પુરીજ કરશો આશ; મે જાણ્યુ
હરી આવશે હવે થઇ બેઠીછુ નિરાશ. હરી૦ ૧૫

લાવણીઓ.

લાવણી ૧ લી હરજીવાળી.

મોલી ઉમેદવાલી દો ચાર કરત બીચાર બાગુમે ખડિયા મે ઉશબરશત રૂમ ઝુમ રૂમ ઝુમ લગ રહી ઝડીયાં પ્રથમ કયાં કહે તીરે જળ ભરનેકુ જાતી દુસરીને બાના કીયા કે ગંગાતાતી તીસરી કયા કહે તારે શીવ દરશન કર અતી યુ ચારૂ મીલ મનસુબે ભઇ એકીટી; હાંને કોઇ બનમે બાગન કાલી કે નાગન છોટીછોટી,, યુ બાસ તેરા ચઉદા પંદરા જુગતી માંહી બોલી છોટી નાર; ફુલનકી બહાર, મિલી માંહી સાહેલીયા મેઉ બરસંત રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ૧
પરથમ કયા કહેતીરે સુનો સખીરી ભેના; કલ આધી રેનકુ ઘર આયે સાંજના ફુલનકી બીછાઇ સેજ, નરમ બીછાના, સોઇ ગલે લપટ કર ઇશક કીયા મન માના, દો ટુટે ચોલિકે બંધ મચા ધરશાના, એસી રજમે કોઇ ગુજરી સારી રેના સખી દેખરે હુઇફ જરે, કાચી કલીયાં ગુલાબકી છડીયાં મેઉ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ૨ દુસરી કયા કહેતીરે લગી બાત કરનેકુ, મે

મારૂ નેન તલવાર છુરે સાજનકુ સાજનકી એતના સુખ કહું કયા તુમકુ ખાના પીના સોરેના પલંગકુ; મે કહું ઉઠે ઇસ વખત, ઇશક કરનેકુ, કાં દીન કાં રાત; ફીકર નહી હમકુ, અતર ખુશબોઇ પાંચ ફુલનકી બાસ; રહયાં મે મીલીયાં, મેઉ બરરાત રૂમઝુમ રૂમ ઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ૩ તીસરી કથા કહેતીરે ભરજીુવાની કે બાહારે; તેને તરે તરેકા કીયા સોલ સનગારે, પાઉમાને પાયલ બી ચવા ચોલી જરીદારે; નેનુમે સારા કજરા મારતા લેરે; મે જા સાજનસે મીલી, પલંગ ઉપર, મેરા રૂઠડા સાજન નાબોલા દીલ બરે. મેરી મનકી મનમે રહી. ફજીર હોગઇ ફીકરમે પડીયાં મેરૂ બર સત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ચોથી હે ચંચળ નાર ઓલી અલબેલી, મુજ બાલપનમે પીયા સાવરે ડાલી, મેં જા સાજનસે મીલી, જીકર ના ચાલી; ચદી મદન, કેફ છતીયુસે છતીયા ભીડી; ખુલગએ જોબનકા બહાર હુઇ ખુશાલી ગાવે મહારાજગીરી ઉસ્તાદ પ્રેમબંધ ખ.લી ભગવાન દીન દીલદાર, ગોરી તેરા યાર ખીલાવે બીડીયા મેઉ બરસત રૂમઝુથ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં ૫

લાવણી ૨ જી.

ઓ ભગવાંન પાપી નાદાન નથી કાંઇ શાન જતમ કેમ કાડુ. હું નાના કંથની નાર દુખ કયાં ધાડુ પરણાવી મારે બાપ પોતાને આપ કજોડા સાથે મને દુખ દરીયામાં ઢળી પડયુ દુખ માથે ૧ હું આવી સાસરા મોય કંથતે ત્યાંય જગતને ધારે; પરણ્યા પછી વરશે ચાર થયાં તે જયારે. ૨

ઝુલ.

મારે સાસુડીનુ સાલ નણુદ દે ગાલી, જેતે કંથતણુ ન માન, તેને દુખ પાળી; કોઇ સખીયો ભેગી થાય ધણીને બારે, સઉ માદી ચરચા કરે, કંથની ત્યારે; મા બાળ કંથને જોઇ હસે સઉ કોઇ દુખનો દરીયો ઓ ભગવાંન૦ ૧ હું ગઇ પતીની પાસ,

હેતની આશ, દેખો નાસે છે, જો જાલુ જમણે હાથ ચીસ પાડે છે શું નવજોબનનું નાર, ખરે આવાર છબીલી નારી મુઓ જાણે નહી કાંઇ રીત, કરે છે મારી. ઝુલ.

હુ શુંય કરૂ ઓ બાપ દુખ દે છે, મારે હઇએ હોળી બળે દુખી દીલ રહે છે, મને ગમે નહી શણગાર શરીરે સજવા વાળી ભોજનવેળા પાક, ગમે નહી જમવાં મને વરસ થયાં છે સોળ જો બક ઝક ઝોળ જુવાની મારી, પીટયો એછે નાનુ બાળ વરસ દસ બારી. ઓ ભગવાંન. ૩ મારે બાપે મને આ બાળ; સોંપ્યો તત્ત કાળ સારૂ નવ કીધુ; એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધુ જે બેટીને વળી ગાય દોરે ત્યાં જાય કસુ નવ ચાલે. જેમ હત્યારાઓ બળદ દસાઇને આલે. ઝુલ.

તેમ પીતા માહરે કરી, મને દુખદારી; એ ફેર ગયો તે,
મરી કરી દુખ બાળી; છાતીમાં ભડકા બળે કરૂ સું શેખી
હુ લાજી મરૂછુ કંથને દેખી, જેવી ચંદ્ર તણી છે લેજ;
એવુ મુજ તેજ કોમળછુ અંગે, મુઓ લાયક એતો નથી.
માહારા સંગે ઓ ભગવાન. ૩ જેવી કંથ વીનાની નાર,
એવી આ વાર, મને પણ જાણો; હુ પડી કથીરનીં સગ
મોતીનો દાણો, મારે વહે ચક્ષુએ નીર ભીજે છે ચીર
ચોળી પણ ભીજે, એ બાળ કંથને જોઇ, દીલ નવ રીજે.

ઝુલ.

વળી સાસુ મારે બોલ, ઘણેરા મુજને તુ પજવેવ મુજ
બાળ થયુ શું તુજને, મારો જીવ બળે છે રોજ, કરૂ શું
બાંઇ, સગી નણુદીને હુ કહુ. મરોં તુજ બાઇ શુ કરૂ
ઇશ્વ ઓ હાય હવે શુ થાય જેહેર ખાઇ મરવુ પડી દુખ
દરીયાની માંય રહુ છે રડવુ ઓ ભગવાંન. ૪ મરૂ મન
થાય છે ખાખ ઉડે જેમ રાખ. જનમ શીદ આપ્યો પ્રભુ
મારે કરમે કયાં પીટયાને થાપ્યો, મે કર્યાં નથી કાંઇ પાપ.

૫ જગતના બાપ, ગુન્હો શો પડીયો, તે મુજ અબળાને કાજ, એવો ક્યાં ઘડીયો.

ઝુલ.

હુ હતી કદી વીધવા તો આથી સારૂ. પણ જોઇ ફોકટનો કંથ બળે મન મારૂ, ઘણુ થાયછે ચીત રમવાને જારી, પણ રહીછુ અટકી લાજ, કુલની ધારી. મને ઘણો કામનો આપ, કહુછુ આપ નથીરે ખમાતુ મારૂ વીર્ય પીડા કરે, નથીરે દબાતુ ઓ ભગવાંન. ૫ હુ જઉ મહીયરની માંય, ભરાતને ત્યાંય કદી કો વારી; મારી ભોજાઇ મારે બોલ ઘણા દુખદારી હુ મનમાં સમજી રહુ ટુંકારા સહુ બોલ બાણીના, હવે કાંઇ નથી ઉપાય વીના ફાંશીના.

ઝુલ

ઓ ઇશ હવે તો સુણુ પતી કર મોટો, તુજ ઘર જોડા વર તણો પડયો શો ટોટો મારો પાપી હતો જે બાપ, પીટયો હત્યારો, તેણે કરયો નહી વીચાર, જરા કાંઇ સારો. કહે છે જે કાળીદાસ, ઇસની પાસ જોડાં તુ કરશે અબળા જાતની અરજ કાનપર ધરજે. ઓ ભગવાન. પતી નાદાન, નથી કંઇ સાન જનમ કેમ કાઢુ હુ નાના કંથની નાર, દુખ કયાં કાઢુ.

લાવણી ૩ જી.

ભરથાર પ્રાણ આધાર, સુખ દેનાર ગયો ક્યાં ઉડી, તુજ વીના નાથ મારી દશા થઇ ભુડી તુજવીણ મુજને પ્રાણ, ગમે નવ જાણ કરૂ શુ હાએ; મુકી મુજને એકલી, ગયો તુ કારે ધકારીતુ દુખ તે યાર ધરયુ ન લગાર, ગયો ક્યાં ચાલી તુજવીણુ ગાલની મઇ સહુ લાલી.

ઝુલ

સહુ ઉડી ગયુ મુખતણુ નુર હો પ્યારા; તુજવીણુ નેત્રથી વહે આસુની ધારા, ઉરમાળ મઇ સુકાઇ, શકતી નવ કાંઈ લથડીયા

આવે અરે હીંડતાં આંઇ, એ સુખ દેવણ ભરથાર. પ્યારા કેમ છોડયો, બીજી કોઇ પ્યારી સાથે જઇ જોડ્યો; દીન રાત દુખમાં રહુ, કુવામાં પડુ પરૂ કે બુડી, તુજ વીણ નાથ મારી દશા થઇ ભુંડી, દુખમાં પડવાને કાજ દીસે નવ આજ, અરે કાંઇ આરો, હું અભાગણીને હાથ ગ્રહી કોઇ તારો; પીડે પતી મુજને કામ, આઠરે જાન, નથી રહેવાતું, આ કામાગ્નિનું કષ્ટ નથી સહેવાતું.

ઝુલ.

આવે નહી આંખમાંની માંહે, ઉંઘ લગારે, તમ વગર સ્વામી, જાય સોચના બારે, કાળજુ ફોલીને ખાય, મદન અત્યારે, ભેટીને દુખ ટાળશો, કહો કંથ કયારે, છાંટી અમરત રૂપી નીર, નણુંદના વીર, જુએ મરૂ ઝુરી, તમ વીણુ નાથ મારી દશા થઇ ભુંડી મનમાં અતીશે મુઝાઉ, ખીજબહુ થાઉ ધરૂ કયમ ધીરે; તું છાંટ ધીરજનું અને નાથ દુમુ નીરે, સજવા નવ દે શણગાર, અરે ભરથાર, સગાં વહાલાં કો, કયમ ગાળુ દુખમાં દીન પ્યારજો.

ઝુલ.

નવ મેશ આંખની માંહે આંજવા દેરે, નવ સુવું ખાટલાપરે એમ સઉ કહેરે, મુજ અરે કાન ટોટને કારણુ ચરણુ પણ મારા વરવા રીસે શણગાર વીણુ એ પ્યારા, બાવળીઆ જેવા હાથ દીસે છે નાથ વીન રે ચુડી; તુજ વીણુ નાથ માહરી દશા થઈ ભુંડી, મુજ સહીપણીઓ સરવ, ધરીને ગરવ, ઠમકતી ચલે, નીજ પતીશું વાતો કરે, હરશમાં મહાલે, ચાવે નીત્ય પાન સોપારી પ્રાણને પ્યારી જે સુખકારી ચર ચર છાતી બળે દીઠે તે મારી.

ઝુલ.

નીજ વરના દોરતથી વાત કરે ભલી ભાતે; સઉ સહીયરને ઘેર જાય હરખથી બોલે, સુખમાં સરવે સઇઅરો, અહોનીશ ડોલે; સહુ ગુંથે શીરના કેશ, જરૂર હમેશ, (પણ) મને તો મુડી, તુજવીણુ

નાથ માહારી દશા થઇ ભુંડી, સંતોષ ધરતા હું મન, કદાપી તન, હાત સુજપાસે; પણ તેતો નર તેહથી થાઉ નીરાશે; પુત્રનાં કરીજ લગન થઇજ મગન, મોડ મા ઘાલે લાવોમેંને નવ લીધ અરેઆકાળે.

ઝુલ.

વિધવા મેલુ છે શીર, વળી ચાંલ્લણી જણુતાં કયમ ઝેર ન દીધ, મતસુ જણી પ્યારી પતી રહે ઘર માંડી, ન લહાવો લીધો, ઓ જુલમ પાપી તે પતી જઇ શો કીધો; નવ તેજ શરીરપર લેશ, કાળી થઇ મેશ, મટીને રૂડી; તુંજવીણુ નાથ માહારી દશા થઇ ભુંડી.

ઓ સુખના સુરજ મુજ, કહેતી તુજ અસ્ત કયાં પામ્યો; તું નીરાશ કરી નારીને કયાં વીસરામ્યો; તુજ પ્રાણુ પ્યારી સુકાય કાય ભેદાય, અરે તે કેરી, તુજ ગયે સાસુને નણંદ થયાં છે વેરી.

ઝુલ.

નવ ખુણો હુંથી પળાય. કાયા કરમાઓ; જમવાને નાતી માંહે વળી ન જનાએ. ભરજોબન મારૂ જાય અરેરે એમો નવ ભોગવનારો ભોગી વાડ પડયો કુળે; જો રમું જારતો અરે પાપણી ખરે કહાવું. કુડી તુજ પાતી નીધ મહારા દશા થઇ ભુંડી. કલપાંત કરવાથી કાઇ વળે નવ આંહી જીવતું જોને, નવ ગયું ફરીથી મળે રૂવે કે શાને ભજ ભાવે થકી ભગવાન અરે નાદાન જીવડા આજે; થશે પુનરલગ્ન પ્રભુ કરે હશે દુખ પ્રાજે.

ઝુલ.

રોવાથી જરૂરી જશે અરેરે આંખે, માટે જગદીશરનું જરૂર નામ તું ભાખે, શીખ ખુશાખીની ધરૂ ડન કરી સન્માને જેથી પુનરલગ્નની આશ, પૂરે ભગવાને, નર ગયો નાથ કદી જડે બધે આથડે જોયાથી કુડી, તુજવીણુ નાથ માહરી દશા થઇ ભુંડી.

લાવણી ચોથી.

સણુ સહયર મારી આજ, દુખની દાજ, જઇ કયાં બોલું અંતરનો પડદો અરે કયાંહ, જઇ ખોલું, હું વરસ પાંચની હતી નાતીમતીગતી પણુ નાંહ. પાપી પીતાએ ઝીકી ખાડની માંહી જોઇ

કુલીન નાતનો વર. સારૂ જોઇ ઘર મને પરણાવી દીધી ત્યાં કન્યા દાત હાથ મેલાવી, વર વરસ દીન તો ઘરેણેજ શણગારયો લાજે છબી જોતાં કામ એહવો સારો, હું વરસ ચઉદની થઇ સાસરે ગઇ પહેરી ઘરચોળુ અંતરનો પડદો અરે કયાં જઇ ખોલું, પાથરીઓ હતો પલંગ રમવાને રંગ પેરૂ પ્યારીને, કીધી સાફ ઉપર રૂડી ચાદર ઓછાડીને, પતી ગયા પછી હું ગઇ મેડીની માંહી ગઇ શુવાને નસકોરાં બોલતાં હતાં ત્યારે મુવાને, શુતો તો પાસા ભેર ઉંઘની માંહે ઢંઢોલ્યો મેં બહુ પેર, તેહને ત્યાંહે તે ઉહું કરવા જાય પેખ્યા ચાહાય આવે વળી જોલું. અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું, ચાપવા મંડયા મેં પગ લુખસના ઢગ શુગ બહુ આવે મનમાં ત્યાં મસ મુઝાઉ; કરૂં શું હવે દીસુતું નાનું બાળ, બોલતાં લાળ. પડે મુખેથી, વળી ગમાર સમ ચાલથી, બળુ દુખથી, ઢંઢળ્યો, ને બહુ વાર, તેહને ત્યારે મુખ વદી કર ઉચ્ચાર સુટી કશી ધારે જાતારી માની રાંડ, ઉઠની ગાંડ શીદ ઢંઢોળુ, અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખેલુ મોમની નીશાની આજ ચઠી મને ઝાંઝ કહી મુજ માને. સુ કરવા મોકલી હતી રાંડરે આને, મેં કહ્યું સુણો સ્વામીશી શ નામી વદુ છું તમને, સંસારની રીત થકી બોલાવો અમને; કેમ કઠણ થયાછો તમે કહો સમ મારા અબળા શુ કરીએ અમે પ્રાણના પ્યારા; કેમ તરછોડો છો આમ મારા શામ; રીપુ મન છોલું; અંતરનો પડદો અને કયાંજઇ ખોલુ મે સમજાવ્યો બહુ રીત, ધરીને પ્રીત સમજીઓ તયારે, કરવા મૂજને શગન કછીથી હારે; તે પણુન વ સમજે કાંય કરે, મસ્તા કુંવર મુખ દેઓ સઇએર એવી રીતેકહાડી મુખ દે, વળી ગાળ ભાંડી ને આળચડાવ; ધરી કાળ શીંદના વાળ ખેંચી રીબાવે, પજવે એમ મુજને વણીક ન એતો ઠીક દુખમાં ડોલું અંતરનો પડદો અરેકયાં જઇ ખોલુ મારો વરનાનેરો બાળ જાય નિશાળ મરૂ શરમાઇ; છોરૂમાં રથવા જાય કરે ઉધમાઇ વળી લાજ કાઢતાંપરમ, મુજને શરમ, આવે, આ કરમ તણો કહો મરમ કોણ

બતલાવે; પાણી ભરવાને કાજ જાઉછું જયાને સઇઅર કેરા સાથમાં નડે છે ત્યારે સઉ દાઝ મુજપર ધરે, મશ્કરી કરે, ચીત ચંચોળુ, અંતર. હું મરીશ કમોતે જાણ, સઇઅર પ્રમાણ, નહી રહેવાયે, નાનેરા વરનું દુખ કેમ સહેવાયે, આ કહું કોણને વાત મહારી જાત બળી ગઇ બહેની નાનેરા વરનો ઉપાય કે તુ કહેની. હું જાણું ખાય ફુલેર હુલેર થવાને પણ મુઢ તણી શી પેર ભમુ એ બહાને; એ દુખે કરી સુકાઉ જેરરે ખાઉ કુવો કે ખોળુ અંતરનો. હું નકલંકી છુ નારી લાજની મારી; મન મુઠી વાળુ વળી સાત વીતે ભવ આય; એમ સંભાળુ ભવ એક તણો છુટકાર કરી વીચાર કેમ ના કરીએ આ બળાયા બળાયા બાધાની માફક ફરી નથી અરે ગોઠતુ બેહેન ચેહેન નહી પડતું આંસુથી ભરીએ નેન; રોજ દીલ ગળતું દુખ પડયું મુલાણી ઘણું સુખ નવ તણું માણસ મળયું રોહલું; અંતરનો પડદો અરે કયાં જઇ ખોલું.

લાવણી ૫.

છેલ બટાઉ ચાંદ ગગનમે સુરત પાક મોતી આલા, બીરમાયા મોહના રાણીને મોહબતકા ફાંસા ડાલા દીલી શહેરકા તખત બટાઉ ધન દોલત સારી માયા બીસ વરસકી ઉમર મીયાન; દરક બાજમે બીરમાયા; ચાર તરેહકી ચાર વેખત પોશાક બની કંચન કાયા બાંધી ઢાલ સમશેર સીપાઇ મુસાફરીકા ભેસ લીયા; ગુજરાત અમદાવાદ શહેર દેખકર બીરમાયા. ધુપકા લેકર દીગાનીસે બેઠ જરી આરામ પાયા.

ઝુલ.

તાલેવનકે બાગ કુવેપર ઘડા ભરા મીઠા પાણી સો દોસો સાહેલીમે ચમક રહી જઉ ચંદાકી ચાંદની; શીર સુનેકા ઘડાઆઇ જલ ભરનેકુ મોહના રાણી નજર પડ મહાબુબ મુસાફર પછી ચાન સોબત વાની; મંદીર પર શીર પેચ તુરા ફુલ જડાવ મોતનકી મારા બીરમાયા મોહના રાનીને મહોબતકા ફાંસા ડાલા; છેલ બટાઉ

મહોહના રાની ભઈ દીવાની ડોલ દેખ હસ પંછીકા કીયા રાજા કીયા અમીરે બાદશાહ જાદા હો કયાંકા અજબ ખુદાને નુર બનાયા જોડા કીસી હક તાલેકા આએ કહાસે કાંહાં જાનેકા મુકામ કીસ મત વાલેકા મોહના નીસંક હોકર સંગ છોડ સબ શહેલોકા ધમક ચમકકર આઇ શામને બાજુ ચોડયા નેનેકા, ચતુર સગર આ દરસે પુછે કહાસે આગે પરદેશી કોન તુમારા બદન ઠીકના કીસ બસ્તીકે રહેવાશી કગે ખુલ્લાસા કરકે દીલકી બાત મીઠીખાસી કરો બંદગી કબુત આજકી રેન તુમારી હોઉં દાસી રંગબંગલેમહે આરામ કરના નરમ બીછાના ચોપાલા બીરમાયા મહોહના રાણીને મહોબતકા ફાંસા ડાલા છેલબટાઉ રે ધોકા કુછ નારખના દીલમાં કવલ બચન લેવો મારા સચેક શીરખુદાવાલી જુઠેકે દુનીઆના ઘેરા ઘર ખાહન પુરદેશ ગયેહે ગુજરંગએ વરસો બારા સાસ બી ચારા પઢા અકલ માલ ખજાના બાતરા સુરત દેખકર દીલ લલચાયા હોજો નહોહના પયારા લાખ રૂપેકી રમુજ સેજપર ચલો ઉઠો દેખો ડેરા.

સમાપ્ત.